Betänkande UtUB 2/2021 rd─ RP 51/2021 rd

Utrikesutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av protokollet om immunitet och privilegier för den enhetliga patentdomstolen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av protokollet om immunitet och privilegier för den enhetliga patentdomstolen (RP 51/2021 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- lagstiftningssekreterare Elina Tölö, utrikesministeriet
- specialsakkunnig Stiina Löytömäki, arbets- och näringsministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att riksdagen godkänner protokollet om immunitet och privilegier för den enhetliga patentdomstolen.

I protokollet beviljas den enhetliga patentdomstolen privilegier och immunitet som förutsätter riksdagens samtycke för att godkännas och träda i kraft i Finland. Protokollet innehåller bestämmelser om bland annat okränkbarhet för domstolens lokaler, arkiv och handlingar, immunitet för domstolen och dess egendom, immunitet mot rättsliga förfaranden, skattebefrielse samt privilegier och immunitet för domarna, registratorn och personalen.

Protokollet har ännu inte trätt i kraft internationellt. Det träder i kraft 30 dagar efter det att ikraftträdandetröskeln har nåtts.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen. Lagen avses träda i kraft samtidigt som protokollet träder i kraft, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet. I lagförslaget ingår en möjlighet att genom förordning av statsrådet föreskriva om provisorisk tillämpning av lagen och protokollet innan protokollet träder i kraft internationellt.

Klart
5.0

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Den enhetliga patentdomstolen anknyter till en reform av det europeiska patentsystemet som har överenskommits i närmare samverkan mellan 25 EU-medlemsstater och som gör det möjligt att registrera ett enhetligt skydd för europeiska patent. Den 8 december 2015 godkände riksdagen avtalet om en enhetlig patentdomstol, en lag om sättande i kraft av avtalet, nationella lagändringar till följd av att avtalet godkänts och provisorisk tillämpning av avtalet (RSv 68/2015 rd — RP 45/2015 rd). Finland ratificerade avtalet om en enhetlig patentdomstol den 19 januari 2016. Avtalet har ännu inte trätt i kraft internationellt. Ikraftträdandet av reformen av det europeiska patentsystemet har fördröjts särskilt av Storbritanniens beslut om utträde ur Europeiska unionen och av att den nationella ratificeringsprocessen för avtalet har fördröjts i Tyskland.

I Finland har man också beslutat att inrätta en lokal avdelning av den enhetliga patentdomstolens förstainstansrätt. Lagen om detta antogs av riksdagen den 28 oktober 2016 (RSv 127/2016 rd — RP 87/2016 rd). Den lokala avdelningen kommer att vara belägen i Helsingfors i samma lokaler som marknadsdomstolen. Inrättandet av en lokal avdelning i Finland möjliggör behandling av tvister om europeiska patent i Finland och rättsprocesser på finska och svenska.

Regeringens proposition gäller protokollet om privilegier och immunitet för den enhetliga patentdomstolen. Protokollet innehåller bestämmelser om sådana privilegier och sådan immunitet för den enhetliga patentdomstolen, inklusive dess lokala avdelningar, som är nödvändiga för en oberoende skötsel av domstolens uppgifter. Protokollet måste godkännas av riksdagen, eftersom bestämmelserna om privilegier och immunitet hör till området för lagstiftning.

Av propositionen framgår att dessa privilegier och immunitet gäller bland annat okränkbarhet för domstolen, immunitet för domstolen och dess egendom, immunitet mot rättsliga förfaranden, skattebefrielse samt privilegier och immunitet för domarna, registratorn och personalen. Enligt sakkunniga motsvarar privilegierna och immuniteten enligt protokollet de privilegier och den immunitet som normalt beviljas internationella organisationer och deras anställda. Enligt sakkunniga är privilegierna och immuniteten inte avsedda att gynna mottagarna personligen. De syftar enbart till att tjäna domstolens intressen och i synnerhet till att under alla omständigheter säkerställa domstolens handlingsfrihet och de berörda personernas fullständiga oberoende.

De sakkunniga som utrikesutskottet har hört bedömer att det nationella ikraftsättandet av protokollet inte har några betydande ekonomiska konsekvenser. Protokollet innehåller vissa skattebefrielser för domstolen och dess domare, registrator och personal. Privilegierna och immuniteten omfattar i praktiken en ytterst begränsad personkrets. Protokollet ger också parterna möjlighet att begränsa den personkrets som omfattas av skattebefrielser för domstolens personal, så att dessa privilegier inte gäller finska medborgare eller personer som omedelbart före sitt anställningsförhållande vid domstolen redan var bosatta i Finland. Finland har enligt utredning för avsikt att inte utsträcka skattebefrielserna till dessa personer, och en uttrycklig bestämmelse om detta tas också in i ikraftträdandelagen för protokollet. Utskottet anser att den föreslagna avgränsningen är motiverad.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner det i Bryssel den 29 juni 2016 upprättade protokollet om privilegier och immunitet för den enhetliga patentdomstolen i enlighet med proposition RP 51/2021 rd.

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 51/2021 rd utan ändringar.

Helsingfors 10.6.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Mika Niikko saf
vice ordförande Erkki Tuomioja sd
medlem Paavo Arhinmäki vänst
medlem Inka Hopsu gröna
medlem Saara Hyrkkö gröna
medlem Kimmo Kiljunen sd
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Petteri Orpo saml
medlem Tom Packalén saf
medlem Jaana Pelkonen saml
medlem Kristiina Salonen sd
medlem Mikko Savola cent
ersättare Sakari Puisto saf.

Sekreterare var

utskottsråd Jonna Laurmaa.